

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2014 > FarmTest > Vælg den rette sengebøjle

Vælg den rette sengebøjle

Besøg i to besætninger fyldt med hvilende køer side om side fortæller, at der må være noget korrekt ved sengebåsene, som køerne hviler i.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Figur 1. Køer på rad og række i en besætning... Figur 2. og i en anden besætning.

En korrekt indretning med de rette mål er en afgørende forudsætning for, at sengebåse fungerer optimalt. Det er tilfældet i de to besøgte besætninger.

Et nærmere kig på sengebøjlerne viser, at de er af samme udformning, som de bøjler der anbefales af amerikanske forskere på University of Wisconsin – Madison.

Hermed siger jeg ikke, at sengebåse med anderledes udformede sengebøjler ikke kan fungere ligeså godt. Men når man, som jeg begejstret har set, hvor godt køerne ligger i sengebåsene i USA, og nærstuderet målene på sengebåsene udviklet af de amerikanske forskere, så er det dejligt at se danske køer, i sengebåse med tilsvarende bøjle og placering af denne, ligger lige så godt. Så kan denne indretning og bøjletype ikke være helt forkert.

Bøjleens nederste del er afgørende

De to sengebøjler i besætningerne er forskelligt udformet, men har nogle fællestræk. For begge bøjler gælder, at den nederste del af bøjlen er vandret (figur 3), og derfor er uden dråbe eller andre bøjninger. Ifølge de amerikanske forskere har udformningen af denne del af bøjlen, og placeringen af bøjlen i sengebåsen, afgørende betydning for køernes brug af sengebåsene. Bøjleens udformning bag ved den stiplede linje på figur 4 er af mindre betydning.

Desuden er bøjlen åben (ingen dråbe eller lignende), så koen kan, hvis hun ønsker det, stikke hovedet til siden igennem bøjlen, når hun lægger og rejser sig. Det giver hende mere bevægelsesfrihed.

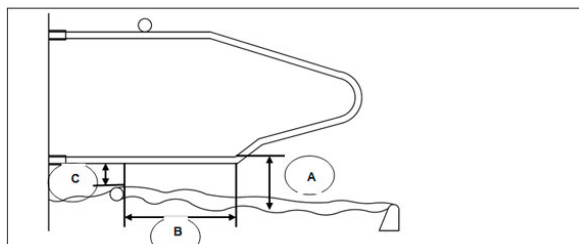
Figur 3. Sengebøjle fra Dan Egtved. Bøjleens udformning (cirklen) og placering af denne har betydning for køernes brug af sengebåsene.

Figur 4. Sengebøjle fra Orla Hansen. Bøjleens udformning bag den stiplede linje er ikke af afgørende betydning. Indsæt stiplede linje.

Korrekt placering af bøjlen er centralt

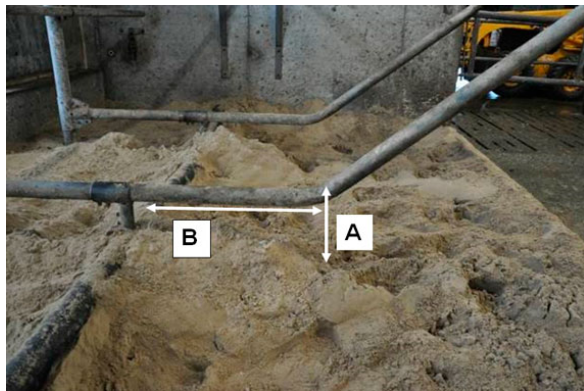
Korrekt placering af sengebøjlen er vigtig for dyrenes brug af sengebåsene. Figur 5 viser tre centrale mål for bøjleens placering i sengebåsen.

Figur 5. Mål for udformning og placering af den nederste del af sengebøjlen – se tekst nedenfor.

Maksimum 30 cm over lejet (A)

Afstanden fra overkanten af den nederste del af bøjlen til sengelejet må højst være 30 cm (punkt A i figur 5 og 6).

Figur 6. Højden A er ca. 33 cm (anbefaling maks. 30 cm), og længden B er 57 cm (anbefaling 50 til 55 cm).

I den ene besætning er bøjleens højde over til lejet ca. 33 cm (figur 6). Det er til den høje side men acceptabelt. I den anden besætning er højden ca. 22 cm. Bøjleens højde skyldes at afstanden mellem bøjle og brystbom er for lav – læs mere under punkt C.

Højden af bøjleens nederste rør hjælper koen til korrekt hvileplacering, og giver koen mulighed for at stikke hovedet igennem bøjlen, når hun skal lægge sig og rejse sig. Samtidig sidder nederste bøjlerør højt nok til at undgå skader, hvis et forben kommer under bøjlen. Ligeledes begrænser højden af nederste bøjlerør, at koen stikker et ben igennem bøjlen.

50 til 55 cm vandret bøjle bag brystbom (B)

For at koen kan opnå en korrekt hvileplacering, skal bøjlen fra brystbommen gå 50-55 cm vandret tilbage, før den bøjer op (punkt B i figur 5 og 6).

Længden af B er henholdsvis 57 cm og 68 cm i de to besætninger. Brystbommens placering (190 cm fra bagkanten, anbefaling 180 cm) er årsagen til, at den ene bøjles længde er 68 cm. Brystbommen bør derfor justeres 10 cm tilbage. Med en for lang bøjle er der risiko for, at bøjlen går imod koens brystkasse og flanke, når hun lægger sig i sengen. Med en længde på 50 til 55 cm undgås trykninger på koens hofteområde. Er bøjleens længde (B) for kort, kan koen lægge sig på skrå.

Mindst 13 cm fra brystbom til bøjlen (C)

For at undgå at koen får forbenet i klemme imellem bøjle og brystbom, og for at undgå at koen får sit forben over bøjlen, skal der være mindst 13 cm mellem brystbommens overkant og bøjleens underkant (punkt C i figur 5 og 7).

Figur 7. Afstanden mellem bøjle og brystbom (C) er her 10 cm. Anbefalingen er minimum 13 cm.

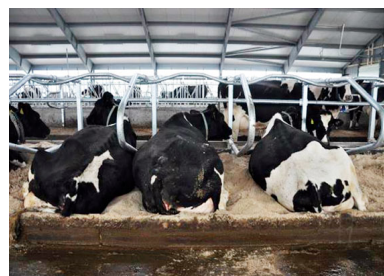
Afstanden mellem bøjlen og brystbommen er 10 cm i den ene besætning (figur 5865). Brystbommen kan således med fordel justeres lidt ned. I den anden besætning er der ingen afstand mellem bøjlen og brystbommen, fordi brystbommen er monteret direkte på bøjlen. Bøjlen bør derfor hæves.

Bøjletypen fungerer

Erfaringerne fra disse to besætninger med den beskrevne bøjletype er således gode, og som figur 8 og 9 viser, ser køerne også ud til at nyde både sand og sengebåse.

Figur 8. Tre velplacerede køer i velindrettede sengebåse med velfungerende bøjle korrekt placeret i sengebåsene.

Figur 9. Ligeledes tre velplacerede køer i den anden besætning.

Se mere om anbefalinger for sengebåsemål [her](#)

På Kvægkongressen 2014 præsenterede undertegnede forskernes anbefalinger for sengebøjleens udformning og placering i sengebåsene. Læs mere i

indlægget "Nyt liv til sengene" [her](#)